

NORDJOB

30.000 unge har gennem
35 år nydt godt af Nordjobb

Hvorfor er både
arbejdsgiverne og de
unge næsten altid mere
end tilfredse?

Vi tog på tur i Danmark
for at spørge en lille
flok nordiske unge
i sommeren.

Undervejs mødte vi
både politikere og
arbejdsgivere for at
høre deres vurdering
af Nordjobb.

Sommerjob og eventyr

Reportagehæfte til forståelse af Nordjobb udgivet af Foreningen Norden i Danmark, 2021.

De medvirkende unge optræder også i to små film, hvor de uddyber deres erfaringer. Se blandt andet filmene på [youtube.com](https://www.youtube.com). Søg: Foreningen Norden.

Redaktion: Esben Ørberg

Nordjobb-leder: Christian Lagoni

[Nordjobb.org](https://nordjobb.org) / foreningen-norden.dk

Foto (medmindre andet er nævnt): Jonathan Filskov

Grafisk design: Andreas Christensen

Unge piger på fiskejob i Grønland.
Foto: Mats Bjerde, norden.org

Nordjobb — udvekslingsprojekt for unge i Norden

Hvad er Nordjobb?

En god sæson-arbejdsplads i et andet nordisk land, væsentlig arbejds-erfaring, overenskomstmæssig løn og arbejdsforhold - samt venner og kulturoplevelser med i købet.

Nordjobb baner vejen for et fælles nordisk arbejdsmarked og øger mobiliteten blandt unge i Norden. Det bør ikke være sværere for nordiske borgere at opholde sig, arbejde eller studere i et andet nordisk land, end det er i deres eget land.

De unge lærer at kommunikere med hinanden på andet end engelsk. Opnår øget nordisk sprogforståelse og interesse for nabolandskultur.

Sommeren 1985 var den første, hvor unge mellem 18 og 30 år fik mulighed for at deltage i udveksling for unge i Norden.

Nordjobb startede på initiativ af fremtrædende erhvervsfolk og fagforeningsfolk fra de nordiske lande. Fra Danmark deltog blandt andre Carlsbergs koncerndirektør Poul Svanholm og Dansk Metals formand Georg Poulsen.

Nordjobb finansieres af Nordisk Ministerråd og administreres af Foreningerne Norden.

Nordjobb.dk

Helt alene, men aldrig ensom

Mathilde arbejdede en sommer som eneste unge menneske på en afsides Ålandsk ø med blot 80 indbyggere. Her blev hun fuldstændig integreret i det lille øsamfund.

Sottunga ligger afsides som en af de yderste af de Ålandske øer mod øst. Noget større end Langeland med 12.000 indbyggere. På Sottunga, Finlands mindste kommune, er der blot 80 fastboende. To af dem er et ældre ægtepar, som gennem hele livet har avlet grønsager og ofte har en ung nordjobber som medarbejder i sæsonen. Ved noget af et tilfælde og efter en del omveje, havnede Mathilde Berg Olsson fra Silkeborg i sommeren 2020 hos avlerne på Sottunga og blev straks en del af det lille samfund.

- Jeg rejste alene, men var aldrig ensom, selvom der ikke var andre unge på Sottunga. Ved at lære mit værtspar godt at kende, kom jeg til at kende andre. Jeg blev inviteret til 60-års fødselsdag og blev nærmest betragtet som lokal, når jeg af andre lokale blev spurgt, hvordan høsten artede sig. Det er jo det fantastiske ved at have et job. Du går op og ned ad andre mennesker og man kommer virkelig tæt på hinanden.

Selvom Mathilde ikke kunne deltage i Nordjobs kulturarrangementer på Åland, fordi de ikke passede med den lille færge fra Sottunga, blev hun så glad for Åland, at hun i sommeren 2021 på egen hånd skaffede sig job på et hotel på øen Föglö, før hun begyndte på Arkitektskolen i Aarhus.

Udlængsel – og helst langt væk!

Efter studentereksamen i 2019 havde hun, som mange andre unge, udlængsel og snuppede nogle måneder i Australien. Norden var egentlig slet ikke i Mathildes

tanker, da hun kom hjem fra Australien. Hun var klar til at drage ud igen – og helst langt væk. Men Norden? For tæt på. Ikke spændende nok, var hendes tanke.

- Men corona ledte mig mod Norden og dette ufrivillige valg viste sig at blive helt fantastisk. Jeg ville gerne have et arbejde og en veninde fik mig til at skrive en profil og cv på Nordjobs site. Straks fik jeg tilbud fra en campingplads i Norge, som dog blev lukket ned af corona. Så dumpede tilbuddet fra Åland ind og jeg må indrømme, at jeg ikke vidste, hvor Åland ligger.

Efter Åland satsede Mathilde på et skihotel i Østrig, men også det blev annulleret kort før sæsonen. Hun endte på en tankstation på Færøerne, som naturligvis viste sig at være en stor oplevelse.

- Jeg er gået efter noget, der er mere end blot turisme, og her er Nordjobb jo perfekt. Jeg har opdaget, at jeg føler mig hjemme i Norden. Her er jeg tryk, måske fordi vi har tillid til hinanden. Vi vil hinanden det godt. Vi behøver ikke som rejsende at være på vagt. På de store turiststeder er der altid nogen, som vil narre os for penge.

- Og så er der jo sproget, som gør, at jeg føler, at Norden er inden for rækkevidde. Jeg lærte svensk på Åland og også noget færøsk, men da færingerne jo taler dansk i forvejen, blev det ikke til så meget.

- Men det sproglige fællesskab er en stor foræring til det nordiske sammenhold. Hvis vi bare taler langsomt, kan vi forstå meget, ja vel i grunden det meste.

Mathilde, th., på hotellet på Åland,
hvor hun arbejdede i sommeren 2021.

Baner vejen for fælles nordisk arbejdsmarked

Nordjobb finder et job, hjælper med bolig og tilrettelægger et flot fritidsprogram. Det er en unik mulighed for nordiske unge, siger Mogens Jensen (S).

Ser man på Mogens Jensens bedrifter, har de fleste at gøre med kultur eller Norden. De fleste kender ham som mangeårig kulturdirektør for Socialdemokratiet og som tidligere minister for fødevarer og fiskeri.

Men Mogens Jensen har et nordisk cv, som er længere og tungere end de flestes, blandt andet har han været formand for Foreningen Norden fra 2015-2019, formand for Nordisk Kulturfond og ikke mindst minister for nordisk samarbejde fra 2019-2020.

Han har et indgående kendskab til Nordjobb, som han giver følgende skudsmål:

- Nordjobb er en suveræn mulighed for at lære et andet nordisk land at kende, ved at arbejde og leve der i en periode. Og man får hjælp til det hele af Nordjobb, som finder et job, hjælper med bolig og tilrettelægger et flot fritidsprogram. Samtidig får man mulighed for at lære andre nordjobbere at kende fra alle de nordiske lande. Det har ført til mange, stærke venskaber gennem årene.

- Det er superflot, at Nordjobb siden 1985 har givet over 27.000 unge mellem 18 og 30 år muligheden for at opleve et nordisk land gennem sæsonarbejde. Jeg har selv oplevet, hvor berigende det har været for mange unge, der har deltaget. Som yngre var jeg ansat som ungdomskonsulent i fagbevægelsens hovedorganisation (LO) og med til at finde jobs til Nordjobb i Danmark og efterfølgende fik jeg mange breve fra svenske, finske og norske deltagere, der skrev om deres oplevelser og de venskaber, de havde fået.

- Det er helt afgørende for Nordjobb, at der er arbejdsgivere, som kan se ideen og vil bakke op. Det kan jeg kun opfordre til. For ikke alene får man selv, som virksomhed og arbejdsplads, engagerede unge medarbejdere. Man bidrager også til at bane vejen for et fælles nordisk arbejdsmarked og er dermed med til at styrke det nordiske fællesskab.

Nordisk ministerskifte: Da Mogens Jensen i juni 2019 afløste Eva Kjer Hansen som minister for nordisk samarbejde, var han formand for Foreningen Norden, og det var oplagt for ham at overrække hende foreningens jubilæumsplakat udført af Per Arnoldi som afskedsgave.
Foto: Claus Bjørn, Scanpix.

Fødselshjælper for kulturforståelse – og venskaber

Nordjobb er byggesten til unges fremtidige tilværelse, siger tidligere minister for nordisk samarbejde, Eva Kjer Hansen (V).

I dag er hun formand for Folketingets Europaudvalg, hun har siddet fem år i Europa-Parlamentet og bestridt flere ministerposter for sit parti Venstre. Men Eva Kjer Hansen er også nordisk fortaler om en hals og blev det ikke mindre, da hun var minister for nordisk samarbejde i Lars Løkke's sidste regering.

Derfor er det heller ikke overraskende, at hun gerne giver sig til kende, når det handler om Nordjobb. Men hun har en særlig pointe.

- Nordjobberne får næsten altid forbindelser, som varer ved. De kommer jo ikke bare på et ferieophold, men møder arbejds-kolleger, som hiver dem med i foreninger og i det lokale liv. Det er nemt at få sociale relationer gennem Nordjobb og vi ved jo allesammen, at hvis man føler sig taget af, bliver der også bygget mentale broer. I dette

tilfælde mellem unge i de nordiske lande, som er af uvurderlig betydning, ikke blot for den unge selv, men for hele den nordiske fællesskabsfølelse. Det er lige netop her, at Nordjobb har sin berettigelse som fødsels-hjælper ved at formidle job og kultur.

- Netop kulturen er det unikke ved Nordjobb, fordi de unge får et helt unikt indblik i deres nabolande, regioner og lokalområder. En samhørighed der gør, at man følger livslangt med i det pågældende land og meget ofte knytter venskaber, der også varer ved.

- Nordjobb er således meget mere end et job. Nordjobb er kulturforståelse og venskaber, som giver de unge stærke byggesten til deres fremtidige tilværelse, siger Eva Kjer Hansen, som i efteråret 2021 stiller op som borgmesterkandidat i Kolding Kommune.

Arbejdsgiver: Nordjobb reddede mig

På Skagen driver Peter Knudsen restaurant med blandt andre syv nordjobbere, som får tilbudt en totalløsning, der også indebærer logi i et af hans huse.

Det så sort ud for den store restaurant McKnudsens midt på hovedgaden i Skagen, da sommeren 2021 nærmede sig. Corona bevirkede, at kun få søgte ud til de sædvanlige sommerjob i turistområderne, selvom restriktioner var ved at blive ophævet.

- Jeg havde pludselig ikke mit personale på plads på forhånd. Men så kom Nordjobb og reddede mig. Ganske simpelt. Jeg fandt lynhurtigt de syv unge fra Norden, som vi havde brug for, og det kører som sædvanlig fint. Nordjobbfolkene kan deres kram!

Sådan lyder det fra ejeren af McKnudsen, Peter Knudsen, som tilbyder de unge at bo sammen i et af to huse, han har købt til samme formål. Her bor to unge sammen på hvert værelse og højst seks om samme badeværelse.

Motivation betaler sig

- Jo bedre de bor, jo mere motiverede er de på jobbet, har Peter Knudsen erfaret og

han elsker også selv at motivere unge fra forskellige nationer, bl.a. hjælper han med deres skatteforhold – og cykler.

Faktisk får de unge pæne fradrag for både rejse og kost og logi. Alene fradrag for kost og logi er aktuelt efter Skats egen sats, 740 kroner per dag og da huslejen er 75 kroner om dagen, er sommerjobbet i Skagen også økonomisk motiverende for de unge. Lønnen er efter den standard der er om sommeren i Skagen.

- Nordjobs database giver mig et hurtigt overblik over de unge og deres kvalifikationer. Jeg vælger helst unge med erfaring fra restaurationsbranchen og med gode udtalelser. Så får jeg næsten altid gode medarbejdere, som også kan styre og organisere at bo sammen i husene. Der er i princippet ingen husregler og jeg har kun et par gange måttet gribe ind, når festerne trak ud på dage, hvor de sovende kolleger skulle op tidligt om morgenen, siger Peter Knudsen.

Peter Knudsen er en tilfreds restauratør, som nyder at motivere sine unge medarbejdere, der kvitterer med at organisere alt selv i det hus, som deres arbejdsgiver stiller til rådighed.

Martyna Sidorowicz, 24 år, Polen

- Forskellighederne er små og der er meget til fælles. Sådan oplever jeg Norden. Næsten samme kultur landene imellem. Jeg holder især meget af at kunne kommunikere på samme sprog, uden at bruge engelsk - og så har jeg fået gode venner fra næsten alle nordiske lande.

Ines Primming, 21 år, Finland

Jeg har bost i Danmark som lille og ville vældig gerne tilbage. Her i Skagen bor vi sammen i en personalelejlighed med fællesrum, hvor vi opholder os meget. Jeg er blevet rigtig gode venner med de andre piger, som jeg bor sammen med. Vi får en masse nye oplevelser og jeg lærer en masse dansk og svensk.

Anouk Liebe, 22 år, Sverige

Jeg har været på Nordjobb i Danmark før og her i Skagen er det ekstra godt, fordi vi ikke blot arbejder sammen, men også bor sammen og cykler rundt og op-dager området. Jeg mærker en varm nordisk identitet og nyder at blive endnu bedre til dansk. Kommer helt sikkert tilbage!

Midsommerfesten er et højdepunkt

Frøavlere har nydt godt af nordjobbere i 30 år og langt de fleste unge kvitterer med at søge tilbage året efter.

- Tingene fungerer bare hos Nordjobb. Det giver en sikkerhed år efter år og vores folk har stor fornøjelse af at lære de unge at kende, siger Morten Bang.

Jensen Seeds er en større frøproduktionsvirksomhed lidt syd for Odense, som har haft nytte af nordjobbere i næsten hele Nordjobbs godt 30-årige levetid. Avlschef er Morten Bang og han glæder sig over, at 20 ud af 30 unge normalt er gengangere fra året før.

- Det giver os en sikkerhed og stabilitet. Dertil kommer, at vi oplever de unge som pålidelige og i det hele taget er vores folk glade for at køre rundt med de nordiske unge, siger Morten Bang.

Køre rundt er netop, hvad de unge bruger en del tid på. Det er ikke ualmindeligt at der kan være en halv til en hel times transport

til markerne både morgen og eftermiddag. Markerne er oftest spinatmarker, hvor det gælder om at fjerne afvigende planter, så frøavlningen bliver af høj kvalitet.

De unge fra Jensen Seeds bor på Dalum Landbrugsskole i udkanten af Odense og med hjælp fra Foreningen Nordens lokalafdeling arrangeres en række sociale aktiviteter. Det kan være bådture med hjuldamper på Odense Å, en tur til København, sprogundervisning og altid en stor midsommerfest med bål, musik, snacks og en kasse øl. Ikke så underligt, at der er stor interesse for denne kombination af sommerjob og fornøjelse.

**Sniedze Strauta, 24 år og Karlis Busevics, 27 år,
begge Letland**

Karlis: - Min bror og hans kæreste var nordjobbere her hos Jensen i 2018 og nu er jeg her sammen med min kæreste. Det er så fint at være her. Arbejdet er ikke hårdt, men det er vigtigt at være fokuseret. Vi tjener godt og har masser af fritid til at nyde naturen, som Danmark ikke har så meget af, men som I til gengæld er gode til at passe på.

Sniedze: - Vi er en stor variation af unge fra mange lande og vi nyder, at der er godt styr på både landet, arbejdspladsen og på vores ophold. I Letland har vi tabt 50 års udvikling, som vi nu skal indhente og få det gode liv tilbage. Det som vi oplever her; kammeratskab, volleyball, badminton, fodbold og smil fra alle danskere, som har nemt ved at acceptere fremmede.

Lucas Mulders, 20 år, Finland

- Min mor har været på Nordjobb og gav mig ideen. Det sociale aspekt er fantastisk. Vi er jo en stor gruppe af unge, som fungerer virkelig godt sammen. Jeg kendte ingen da jeg kom, men er sikker på, at jeg har fået venskaber, som også rækker langt udover denne sommer. Det er dejligt at opleve, hvor lille forskellen er mellem danskere, svenskere og finner.

Isak Wiklund, 26 år, Sverige

- Vi er meget udendørs og det er lige mig! Næsten ingen regn, og vi får set store dele af Danmark, fordi markerne, hvor vi arbejder, ligger i både Jylland og på Fyn og Sjælland. Alle får nye kammerater, når man er 30 sammen dag og nat, og så er kulturen i Danmark vel lidt mere afslappet end i Sverige.

Caroline Sand fra Finland arbejdede med ældrepleje i Oslo. Her er hun med Nordjobs fritidsprogram i Geiranger.

Henne-Mari Koski fra Åland (passageren i trillebør) arbejdede i Vej & Park i Torshavn Kommune.

Henrik Näslund fra Sverige fik job på turistkontoret i Norge. Her er han på fjeldet med en ged som selskab. Byen Flåm ligger dybt under ham.

Franske Elodie Pradet, tv, arbejdede på en restaurant i Reykjavik. Her er hun på udflugt med andre nordjobbere i Nordjobs fritidsprogram.